

Piacfelügyeleti hírlevél 2010/1

Szolárium ellenőrzési akció

Beszámoló Piacfelügyeleti Fórumról

Az MKEH Piacfelügyeleti Osztálya 2010. február 24.-én Piacfelügyeleti fórumot tartott Budapesten a szoláriumok közös európai piacfelügyeleti ellenőrzéséről. A rendezvény fővédnöke Mester Zoltán versenyképességért felelős szakállamtitkár úr volt a Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium részéről. Közel 100 fő tisztelte meg jelenlétével és aktív érdeklődésével a fórumot.

A fórumon megjelent sajtó képviselői részére az NFGM Kommunikációs Főosztálya sajtótájékoztató anyagot tett közzé.

A fórum részt vevői

A fórumot Dr. Kaufmanné Szirmai Katalin az MKEH főigazgatója nyitotta meg. Előadásában kifejtette, hogy a szolárium üzemeltetés módja jelentős hatással lehet a felhasználók egészségére, ezért fontos annak szabályozása és a szabályok egységes alkalmazása. Hangsúlyozta, hogy a fórum célja a Hatóság és a Szakma képviselői közötti kommunikáció elősegítése. Elmondta, hogy a szoláriumok megfelelő üzembiztonsága érdekében mind a Szakma képviselőinek, mind a Hatóságnak megvannak a feladatai és közösen kell dolgozniuk a cél elérése érdekében. Majd átadta a szót a fórum levezető elnökének, Dr. Neményi László úrnak, az MKEH főigazgató-helyettesének.

I. A fórum előadói és programja:

Dr. Kaufmanné Szirmai Katalin főigazgató, MKEH	Megnyitó
Cserti Istvánné osztályvezető, MKEH	Általános tájékoztató – jogszabályi háttér
Pónyai György ügyvezető igazgató, Magyar Szabványügyi Testület	A szabványok szerepe az „Új Megközelítés” konceptiója szerint
Cserti Istvánné osztályvezető, MKEH	EU közös szolárium ellenőrzési akció I., II.

Piacfelügyeleti hírlevél 2010/1

Szolárium ellenőrzési akció

Beszámoló Piacfelügyeleti Fórumról

Dr. Wikonkál Norbert egyetemi docens, SOTE	Az UV sugárzás hatásai a bőrre
Bakos József főosztályvezető, OSSKI ÁNTSZ OTH képviselőként	Az egészségügyi kockázattal járó egyes nem egészségügyi tevékenységek végzésének egészségügyi kockázatcsökkentésre irányuló szakmai szabályairól szóló miniszteri rendelettervezet sugár-egészségügyi vonatkozásai
A magyar szolárium egyesületek: Mató Erzsébet titkár, Magyar Szolárium Egyesület Kovács Zoltán elnök, Magyar Szolárium Üzemeltető Egyesület	Hozzászólások

II. Általános tájékoztató a megfelelőség értékeléséről – jogszabályi háttér

Cserti Istvánné piacfelügyeleti osztályvezető általános tájékoztatójában ismertette a szoláriumok forgalmazására, a biztonsági követelményekre és a megfelelőség igazolására vonatkozó jogszabályi háttérrel, majd az első közös szolárium akció eredményéről és a második közös akció céljáról, az alkalmazott ellenőrzési eljárás módszeréről tartott ismertetést.

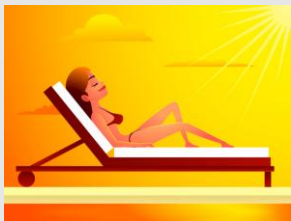
Hazánk 1991. december 16-án kötelezte el magát az európai unióhoz való csatlakozásra, amely magával hozta a jogharmonizációt a műszaki élet területén. Az Európai Unió egyik fontos elve az áruk, szolgáltatások, a tőke és a munkaerő szabad áramlása a tagországok között. Döntöttek a kereskedelem műszaki akadályainak megszüntetéséről, felszámolták a vámhatárokat. Kialakult az „Új megközelítés” és a „Globális megközelítés” elve, amellyel biztosítható az áruk azonos védelmi szintje, függetlenül a származásuktól. A közösségi irányelvek hatálya alá tartozó termékeket csak akkor szabad elérhetővé tenni a belső piacon, ha azok nem veszélyeztetik az emberek egészségét, biztonságát, az anyagi javakat, a környezetet és a közérdeket más vonatkozásokban.

Új megközelítésű irányelvek szerint az azonos termékekre ugyanazok a követelmények vonatkoznak minden EU tagállamban, nemzeti eltérés nem megengedett, az „alapvető védelmi követelmények”, betartása kötelező, többletkövetelmények támasztása tilos.

Az uniós irányelvekben, illetve az azokat a nemzeti jogrendbe bevezető jogszabályokban csak az alapvető védelmi követelményeket írják elő, a részletes előírásokat a szabványok tartalmazzák.

A gyártó kötelezettsége kockázatelemzés alapján meghatározni a termék használatával, karbantartásával, javításával kapcsolatos veszélyeket és megfelelő védelmi intézkedésekkel azokat elhárítani.

Az esetek többségében a gyártó maga értékelheti a terméke megfelelőségét, míg a magasabb kockázati szintet képviselő termékek estén kötelező „elismert harmadik felet” bevonni. Azonban fontos tudni, hogy a termék megfelelőségéért mindig a gyártó felel.

Piacfelügyeleti hírlevél 2010/1

Szolárium ellenőrzési akció

Beszámoló Piacfelügyeleti Fórumról

A termék biztonságosságát EK megfelelőség-értékelési eljárás során kell értékelni. A gyártó az EK megfelelőségi nyilatkozatban jogszerű tanúsítást tesz a megfelelőséget illetően. Ezt követően elhelyezi a berendezésen a CE jelölést és a termék az Unió területén akadálytalanul forgalomba hozható. Az EU jogharmonizációval a régi, előzetes engedélyezésen és tanúsításon alapuló eljárásokat felváltotta az új, előzetes megfelelőség értékelésen, de a megfelelőség utólagos piacfelügyeleti ellenőrzésén alapuló eljárás, ami nemzeti és állami feladat. A piacfelügyeleti tevékenység célja a közösségi jogszabályok betartásának kikényszerítése, a biztonságos, jogszabályoknak megfelelő termékek szabad áramlásának elősegítése. Az ellenőrzéseken keresztül a nem megfelelő termékek kiszűrésével az állampolgárok védelmének biztosítása, a tisztességtelen verseny kiküszöbölése.

Hazánkban az egyes gazdasági célfelhasználatra szánt berendezések piacfelügyeleti ellenőrzésére kormányrendelet a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal Kereskedelmi és Piacfelügyeleti Hatóságát jelöli ki. Az ellenőrzési feladatokat a Piacfelügyeleti Osztály végzi.

A szoláriumok piacfelügyeleti ellenőrzésének jogszabályi háttere:

a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatalról (MKEH) szóló 260/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet	kijelölés
az MKEH műszaki biztonsági tevékenységének és piacfelügyeleti eljárásának részletes szabályairól szóló 26/2008. (II. 14.) Korm. Rendelet	eljárások
a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. Törvény, (Ket.)	
Az egyres villamos termékek biztonsági követelményeiről és azoknak való megfelelőség értékeléséről szóló 79/1997. (XII.31.) IKIM rendelet (2006/95/EK irányelv, LVD)	termék-specifikus
Az elektromágneses összeférhetőségről szóló 62/2006. (VIII.30.) GKM rendelet (2004/108/EK irányelv, EMCD)	
A gépek biztonsági követelményeiről és megfelelőségének tanúsításáról szóló 16/2008. (VIII.30.) NFGM rendelet (2006/42/EK irányelv, MD)	
Az Európai Parlament és a Tanács 768/2008/EK határozata (2008. július 9.) a termékek forgalomba hozatalának közös keretrendszeréről (...)	harmonizált, közvetlenül alkalmazandó
Az Európai Parlament és a Tanács 765/2008/EK rendelete (2008. július 9.) a termékek forgalmazása tekintetében az akkreditálás és piacfelügyelet előírásainak megállapításáról (...)	
A fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény, (Fvt.) (2001/95/EK Általános termékbiztonsági irányelv, GPSD)	

79/1997. (XII.31.) IKIM rendelet szerint villamosági termék az Európai Unióban kizárólag akkor hozható forgalomba, ha azt a gyártó úgy alakította ki és állította elő, hogy **szabályos üzembe helyezés és karbantartás, valamint rendeltetészerű használat esetén** nem veszélyeztetni az emberek biztonságát.

Piacfelügyeleti hírlevél 2010/1

Szolárium ellenőrzési akció

Beszámoló Piacfelügyeleti Fórumról

A villamossági termék az előírt követelménynek akkor felel meg, ha kielégíti a rendelet 1. számú mellékletében felsorolt alapvető biztonságtechnikai követelményeket, így például a termékben nem jöhetnek létre olyan sugárzások, amelyekből veszélyek keletkezhetnek.

III. EU közös szolárium ellenőrzési akció I.

A 2008-ban és 2009-ben végrehajtott 1. közös szolárium akció eredményeit a korábbi hírlevelekben már ismertettük, itt csak a legfontosabb megállapításokat ismételjük meg.

A helyszíni ellenőrzések tapasztalata szerint a szoláriumozó közönség még mindig nincs megfelelően védve a káros mértékű UV-sugárzástól. Sok szolárium jelentősen túllépi a $0,3 \text{ W/m}^2$ határértéket, a szolgáltatók által nyújtott információ nagyon szegényes, a felhasználókat nem figyelmeztetik a veszélyekre, nem nyújtanak megfelelő segítséget a „napozási menetrend” kialakításában, illetve lehetővé teszik a szoláriumozást a 18 évnél fiatalabbak számára. Magyarországon az ismételt ellenőrzések során számottevő javulást eddig nem tapasztaltunk. Mindenki a másikra vár.

Az együttműködés a nemzeti piacfelügyeleti hatóságok között az akció során nagyon jó volt. Sikeres az együttműködés az ESA-val, az Európai Szolárium Szövetséggel. Azonban a piacfelügyeleti tevékenység még nem kiegyenlített az egyes tagállamok között, és az ESA-val való együttműködés is további fejlesztésre szorul. Magyarországról 2 tagja van az ESA-nak, ez elősegítheti az információ gyors eljuttatását a szakmához.

A lezárult szolárium ellenőrzési akció egyértelmű eredménye, hogy az üzenet, szétküldésre került köszönhetően a médiának, a kommunikációnak, az ellenőrzéseknek és a hazai szolárium egyesületekkel való együttműködésnek. Ma már minden szolárium gyártó, importőr, forgalmazó, üzemeltető legalább ismeri az „EU 0,3-as határértéket”.

IV. Folytatódik az EU közös szolárium ellenőrzési akció

A 12 tagállam részvételével zajló 2. közös akció célja, hogy biztosítsa valamennyi a szolgáltatók által elérhetővé tett szolárium berendezés (fekvő és álló) biztonságosságát, megszilárdítsa az 1. akcióban elért eredményeket, kiterjessze az együttműködést az ágazat képviselőivel.

A 2. közös akciót 2010. január – 2011. december között hajtjuk végre. A projektet a holland hatóság vezeti, az akció költségeihez az Európai Bizottság is hozzá járul.

A 2. közös akció kiemelt célja, hogy

- ☀ az elérhetővé tett berendezések UV-sugárzás kibocsátása kisebb legyen, mint $0,3 \text{ W/m}^2$,
- ☀ a felhasználók számára elegendő információ jusson el a berendezések biztonságos használatához,
- ☀ 18. életév alattiak ne férhessenek hozzá a szolgáltatáshoz.
- ☀ A szolgáltatók és a szolgáltatást igénybe vevők tudatosságának az erősítése.

Piacfelügyeleti hírlevél 2010/1

Szolárium ellenőrzési akció

Beszámoló Piacfelügyeleti Fórumról

A piacfelügyeleti hatóság a szolárium szolgáltatóknál (pl. szalonok, fodrászat, fitness, wellness, hotel, fürdők) és a kereskedelmi lánc egyéb résztvevőinél (pl. gyártó, forgalmazó, importőr) is folyamatosan ellenőrizni fogja az UV-sugárzás erősségét és a fogyasztók tájékoztatását.

A résztvevő nemzeti hatóságok kapcsolatot tartanak a nemzeti szakmai szervezetekkel és rendszeresen kommunikálni fogják a végrehajtás tapasztalatait a médiákban és egyéb fórumokon.

Minden ellenőrzés során UV-sugárzásmérést végzünk egy kézi UV-mérővel. A kézi mérőműszerrel nem megfelelőnek talált berendezések sugárzásnak a pontos mérését Hatóságunk a saját spektrométerével, illetve az Unió által rendelkezésre bocsátott berendezéssel is végzi.

A közös akcióban részt vevő országok azonos ellenőrzési lista alapján végzik az ellenőrzést, így az egyes országok adatai könnyen feldolgozhatók és összehasonlíthatók.

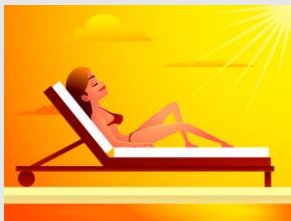
Az ellenőrzés céljára a gazdasági szereplőket véletlenszerűen választjuk ki. Törekvésünk, hogy a szolárium szektor minden szereplőjét – függetlenül a méretétől – ellenőrizzük az ország egész területén.

V. Pónyai György Magyar Szabványügyi Testület ügyvezető igazgatója ismertette a szabványok szerepét az „Új Megközelítés” koncepciója szerint. Az akadálymentes európai belső piacon az áruk, szolgáltatások szabad áramlásának eszközei a kölcsönös elismerés elve, a szubszidiaritás elve¹, az új megközelítés és a globális megközelítés elve.

Az 1995. évi nemzeti szabványosításról szóló XXVIII. törvény bevezette a szabványok önkéntes alkalmazásának rendszerét. Az uniós irányelvek csak az alapvető biztonsági, egészségvédelmi követelményeket rögzítik, a részletes műszaki előírásokat a szabványok tartalmazzák. A szabványosítás célja a műszaki követelmények egységesítése, a fogyasztók

¹ Minden döntést és végrehajtást a lehető legalacsonyabb szinten kell meghozni, ott ahol a legnagyobb hozzáértéssel rendelkeznek.

Piacfelügyeleti hírlevél 2010/1

Szolárium ellenőrzési akció

Beszámoló Piacfelügyeleti Fórumról

életének, biztonságának egészségének védelme, a környezetvédelem. A szabványok egyfajta ajánlásként működnek, az önkéntes – közmegegyezéssel, mindenki részéről elfogadott – szabvány egy megfelelő, de nem kötelező megoldást kínál. A szabványok alkalmazásának ez a megközelítése segíti a gyártókat, forgalmazókat és a felhasználókat.

A termékek irányelvek előírásainak való megfelelést vizsgálatokkal igazolni kell. Erre szolgálnak az egyes megfelelésértékelési eljárások (Modulok).

A szabályozási mechanizmusban a szabályrendszer hierarchiájában felül állnak a termékre, vonatkozó kötelező jogszabályok, amelyek alkalmazása kötelező. Alattuk helyezkednek el a hozzájuk tartozó „harmonizált szabványok”, amelyeknek az alkalmazása önkéntes. Aki azonban a terméke tervezése, gyártása során a szabványokat alkalmazza, az biztos lehet benne, hogy a terméke a rendeltetésszerű használatra alkalmas, kielégíti a jogszabályi követelményeket. Míg a szabványt nem alkalmazó gyártónak egy egyenértékű megoldást kell alkalmaznia, amelynek a megfelelést költséges, időigényes módon külön igazolási eljárással (vizsgálat, tanúsítás) bizonyítani kell.

A szolárium szakma azon felvetésére, hogy a napágyakra vonatkozó szabvány csak angol nyelven áll rendelkezésre, és alkalmazása problémás a számukra, az előadó elmondta, hogy az angol nyelven megjelent szabványok ugyanúgy érvényesek és alkalmazandók, mintha nemzeti nyelven állnának rendelkezésre. Igény esetén, a szolárium szolgáltatók anyagi hozzájárulásával a kérdéses szabványokat rövid időn belül le lehet fordítani magyar nyelvre.

VI. Dr. Wikonkál Norbert a SOTE egyetemi docense sok fotóval szemléltetett előadást tartott az UV-sugárzás hatása az emberi bőrre címmel.

Az előadó számos betegséget ismertetve, fotókkal és riasztó statisztikai adatokkal szemléltette a túlzott mértékű ultraibolya sugárzás bőrkárosító hatását.

A megbetegedések, a dohányzáshoz hasonlóan gyakran évtizedek múltán jelentkeznek.

VII. Bakos József főosztályvezető, Országos "Frédéric Joliot-Curie" Sugárbiológiai és Sugáregészségügyi Kutató Intézet, az ÁNTSZ OTH képviselőjeként az egészségügyi kockázattal járó egyes nem egészségügyi tevékenységek végzésének egészségügyi kockázatcsökkentésre irányuló szakmai szabályairól szóló miniszteri rendelettervezet sugár-egészségügyi vonatkozásai címmel tartott előadást.

Az ultraibolya sugárzás károsító hatással van a szemre, bőrre és az immunrendszerre. Az UV-sugárzás hatására a bőr leburnul, D-vitamin termelődik a szervezetben, és ezek mellett akut és krónikus egészségkárosító hatása lehet. Világszerte megfigyelhető tendencia a lakosság körében a természetes és mesterséges ultraibolya sugárzás expozíció növekedése. Évente 1,5 millió megbetegedés és 65000 halálozás írható a túl nagy UV expozíció terhére.

Ismertette, hogy a szolárium üzemeltetéssel kapcsolatban új jogi szabályozás előkészítése folyik az Egészségügyi Minisztériumban, ami szerint szabályozni tervezik a szoláriumok

Piacfelügyeleti hírlevél 2010/1

Szolárium ellenőrzési akció

Beszámoló Piacfelügyeleti Fórumról

működtetési feltételeit, a kezelő személyzet oktatását, a vendégek tájékoztatásának a módját, az UV-sugárzás jellemzőit, a berendezések nyilvántartásba vételét, és az ellenőrzést.

A tervezett működtetési feltételek szerint a szolárium használata csak külön helyiségben vagy leválasztott területen történhet, kizárólag olyan szolárium berendezést szabad üzemeltetni, amely CE jelöléssel rendelkezik. Biztosítani kell a tisztálkodási lehetőséget a vendégek számára. A szoláriumot minden használat után le kell mosni és fertőtleníteni kell.

A helyszínen biztosítani kell a szabványnak megfelelő, ultraibolya szűrővel ellátott védőszemüveget.

A vendégeket kiszolgáló személyzetnek megfelelő ismereteket nyújtó, kötelezően elvégzendő oktatásban kell részesülnie, hogy a vendégeket megfelelően tájékoztatni tudja és szükség esetén segítséget nyújtson nekik.

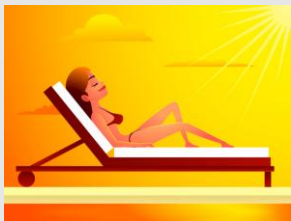
Az üzemeltető köteles a vendégek részére jól látható helyen és módon kifüggeszteni a szolárium használatára vonatkozó egészségügyi javaslatokat és ellenjavaslatokat. A szolárium üzemeltetője köteles a kezelési programról és a készülék sugárzási jellemzői alapján javasolt maximális expozíciós időről, a kezelési szünetekre és a lámpától való távolságra vonatkozó ajánlásokról a vendég számára megfelelő tájékoztatást nyújtani.

Csak az MSZ EN 60335-2-27 szabványnak megfelelő szoláriumok üzemeltethetők. Bármilyen módosítás után a megfelelőséget igazolni kell.

Az automata szoláriumok üzemeltetése nem megengedhető, mert nem akadályozható meg, hogy 18 év alatti személy igénybe vegye a szolgáltatást, a helyszínen nincs szakképzett személyzet, baleset, rosszullet vagy műszaki hiba esetén nincs helyszíni segítség, a vendégek tájékoztatása nem megoldható, a szoláriumok kívülről nem nyithatók, a vendég állítja be a barnulási és hűtési időket. A berendezések tisztítása, fertőtlenítése a vendégekre van bízva.

A szoláriumok nyilvántartása a működési engedélyük alapján történik, változtatások esetén bejelentési kötelezettségük lesz az üzemeltetőknek.

Piacfelügyeleti hírlevél 2010/1

Szolárium ellenőrzési akció

Beszámoló Piacfelügyeleti Fórumról

VIII. A szolárium egyesületek képviselőinek hozzászólása

Mató Erzsébet a Magyar Szolárium Egyesület (MSzE) titkára ismertette, hogy az MSzE tagja az ESA európai szolárium szervezetnek, így első kézből jutnak információhoz, amit azonnal megosztanak a tagsággal.

Egyesületük támogatja az átállást a $0,3 \text{ W/m}^2$ sugárzási szintre, de nem könnyű az átmenet. A már átállt vállalkozások pozitív tapasztalatokról számolnak be. Már több cég forgalmazza és reklámozza a „0,3-as csöveket”.

Tagságuk feladata a saját ügyfélkör tájékoztatása. Saját honlapjukon is tájékoztatnak a szabályzásról. Európai oktatási anyagok átvételét és kiadását tervezik. Együttműködnek a piacfelügyeleti hatósággal, annak munkáját információ cserével, tájékoztatással támogatják.

Kovács Zoltán Magyar Szolárium Üzemeltető Egyesület (MSzÜE) elnöke kifejtette véleményét a szoláriumok sugárzási szintjének az átállásával kapcsolatban. Elmondta, hogy nem kell félni a 0,3-as csövek beépítésétől, nem nőtt meg nagymértékben a barnulási idő, a vendégek megkedvelték a 0,3-as szoláriumokat.

A vendégeket pozitív média kampánnyal a tudatosabb, ésszerűbb és egészségesebb szoláriumozás lehetőségét ajánlva kell visszacsábítani. A vendégeket rá kell nevelni, hogy ne azonnali, gyors barnulást várjanak.

Az MSzÜE célja a szolárium üzemeltetőkre vonatkozó szabályozás terjesztése, kommunikáció a Hatósággal, ismeretterjesztés a szakmai fórumokon.

IX. A hallgatóság megjegyzései, véleménye, kérdései

- ☀ Több szolgáltató kérése volt, hogy a versenyképesség megőrzése érdekében a helyszíni ellenőrzés során a Hatóság ne csak egy vállalkozást vonjon ellenőrzés alá, hanem az adott terület összes üzletét. – A Hatóság törekszik az ilyen típusú ellenőrzésekre.
- ☀ Többen aggodalmukat fejezték ki a szakma jövője miatt és javasolták, hogy az etikátlan üzleti magatartást a „0,3-as megfelelés” pozitív hatásainak a kommunikálásával kellene ellensúlyozni.
- ☀ Milyen ésszerű határidő áll rendelkezésre a csőcserére? – A veszély helyzetre tekintettel, és mivel nem új a szabályzásról van szó, nem adható hosszú türelmi idő.
- ☀ A vállalkozók nem ismerik a rájuk vonatkozó előírásokat. – Ez senkit sem mentesíthet a kötelezettségei alól, a vállalkozóknak tájékozódniuk kell a rájuk vonatkozó előírásokról.
- ☀ A szakmai egyesületek feladata, hogy az információt idejében eljuttassák az érintettekhez.
- ☀ Az új UV-lámpák sugárzása erősebb, mint egy több száz üzemórás régi csőé. Ezt a különbséget figyelembe veszi-e a Hatóság? – Nem, az új csőnek is megfelelőnek kell lennie.